Agnieszka Duczmal laureatką Nagrody Jerzmanowskich

2026-06-02

Polska Akademia Umiejętności wyłoniła laureatkę Nagrody Jerzmanowskich na 2026 rok. Został nią Maestra Agnieszka Duczmal – wybitna dyrygentka, wizjonerka i artystka, założycielka i wieloletnia dyrektorka Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus, której dokonania zmieniły oblicze polskiej i światowej kultury.

Uroczystość wręczenia prestiżowego wyróżnienia, którego partnerami są Miasto Kraków i Województwo Małopolskie, odbyła się 1 czerwca na Zamku Królewskim na Wawelu. W wydarzeniu wziął udział Paweł Szczepanik, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury. Wśród gości był podsekretarz stanu z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Andrzej Szeptycki.

Agnieszka Duczmal tegoroczną laureatką

Najbardziej znana polska dyrygentka urodziła się w rodzinie o tradycjach muzycznych. Studia dyrygenckie ukończyła w 1971 roku w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu w klasie prof. Witolda Krzemieńskiego, uzyskując dyplom z wyróżnieniem. W tym samym roku rozpoczęła pracę jako dyrygent asystent w Państwowej Filharmonii w Poznaniu, a następnie jako dyrygent w Operze Poznańskiej. W 1968 roku założyła orkiestrę kameralną, przekształconą w 1977 roku w Orkiestrę Kameralną Polskiego Radia i Telewizji, a następnie w Orkiestrę Kameralną Polskiego Radia Amadeus. Od początku istnienia orkiestry Agnieszka Duczmal jest jej dyrektorem i dyrektorem artystycznym.

W 1970 roku została laureatką I Ogólnopolskiego Konkursu Dyrygentów w Katowicach. W 1975 roku uzyskała wyróżnienie na IV Międzynarodowym Konkursie Dyrygentów Herberta von Karajana w Berlinie Zachodnim. W 1976 roku wraz ze swą Orkiestrą zdobyła Srebrny Medal Herberta von Karajana na Międzynarodowych Spotkaniach Młodych Orkiestr w Berlinie Zachodnim. W 1982 roku otrzymała tytuł „La Donna del Mondo” („Kobieta Świata”) za wybitne w skali światowej osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki i działalności społecznej.

Prowadzi koncerty z orkiestrami symfonicznymi w kraju i za granicą. Jako pierwsza kobieta dyrygent wystąpiła na scenie mediolańskiego *Teatro alla Scala*.

Wspólnie z Orkiestrą Kameralną Polskiego Radia Amadeus nagrała ponad 50 płyt, a dla Polskiego Radia ponad 10 000 minut muzyki. Dla Telewizji Polskiej zarejestrowała ponad 100 koncertów i programów muzycznych, a dla japońskiej telewizji NHK program z muzyką polską. Zrealizowała nagrania dla radiofonii niemieckich, belgijskich, BBC w Londynie, CBC w Montrealu, radia i telewizji w Meksyku oraz w Japonii.

Od wielu lat organizuje cykle koncertowe promujące młodych utalentowanych polskich muzyków.

Artystka zasiadała w jury ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów muzycznych, takich jak: *Eurovision Young Musicians*, Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Josepha Joachima w

Hanowerze czy Konkurs Kompozytorski im. Tadeusza Ochlewskiego.

Za prowadzoną działalność artystyczną została uhonorowana wieloma nagrodami i odznaczeniami, wśród których znalazły się: Nagroda Stowarzyszenia ZAIKS za propagowanie polskiej muzyki współczesnej (2016), Nagroda z okazji 100-lecia ZAIKS-u (2018) oraz Złoty Fryderyk w kategorii muzyki poważnej za całokształt pracy artystycznej (2018).

W 2021 roku otrzymała prestiżową nagrodę Polskiego Radia – Diamentową Batutę za wybitne osiągnięcia w dziedzinie dyrygentury i rozsławianie polskiej muzyki za granicą.

W 2023 roku płyta „Music for Chamber Orchestra vol. III" z utworami Grażyny Bacewicz w wykonaniu orkiestry, pod batutą Agnieszki Duczmal została wybrana jako najlepsze światowe nagranie orkiestrowe według *BBC Music Magazine Awards*. W 2024 roku otrzymała Nagrodę Honorową – Koryfeusz Muzyki Polskiej za całokształt działalności artystycznej.

3 maja 2026 r. na Zamku Królewskim w Warszawie Prezydent RP odznaczył Maestrę Orderem Orła Białego.

Nagroda Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny Jerzmanowskich

Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich jest jednym z najważniejszych i najbardziej prestiżowych polskich wyróżnień honorowych. Została ustanowiona na początku XX wieku z fundacji Erazma Jerzmanowskiego – wybitnego wynalazcy, przemysłowca i filantropa – jako nagroda dla osób szczególnie zasłużonych dla kultury, nauki, życia społecznego oraz dobra wspólnego Polski. Nagroda była przyznawana w latach 1915–1938, a jej laureatami byli wybitni przedstawiciele polskiego życia intelektualnego i publicznego. Po wieloletniej przerwie została reaktywowana w 2009 roku i jest obecnie przyznawana przez Polską Akademię Umiejętności. Uhonorowanie Nagrodą im. Jerzmanowskich stanowi wyraz najwyższego uznania dla działalności łączącej wybitne osiągnięcia osobiste z postawą odpowiedzialności społecznej i służby innym. Gmina Miejska Kraków partycypuje w organizacji i finansowaniu Nagrody im. Erazma i Anny Jerzmanowskich od 2022 roku, kiedy to oficjalnie została partnerem tego wyróżnienia razem z Województwem Małopolskim i Polską Akademią Umiejętności.

Po przerwie spowodowanej II wojną światową nagroda została reaktywowana w 2009 r. i od tego czasu przyznawana jest corocznie w Krakowie przez Polską Akademię Umiejętności.

Pierwszą laureatką Nagrody po jej wznowieniu została Janina Ochojska-Okońska, dołączając tym samym do grona świetnych poprzedników: kardynała Adama Sapiehy, Henryka Sienkiewicza, Ignacego Paderewskiego i innych. Kolejnymi laureatami odnowionej Nagrody zostali: prof. Jerzy Nowosielski, prof. Maciej Władysław Grabski, prof. Adam Bielański, prof. Andrzej Zoll, Jerzy Owsiak, prof. Jerzy Limon, ksiądz Adam Boniecki, prof. Krzysztof Penderecki, Anna Dymna, prof. Adolf Juzwenko, siostra Małgorzata Chmielewska, ks. prof. Michał Heller, Ryszard Krynicki, dr Hanna Machińska, prof. Henryk Skarżyński.